

Deel IV Bepalingen met betrekking tot risico's teweegebracht door rijdende spoorvoertuigen

Titel I Algemene bepalingen die gemeenschappelijk zijn voor alle diensten

Hoofdstuk II Voorkoming van de risico's tijdens werken langsheen de sporen

1. ALGEMENE VOORKOMINGSREGELS

523 De risico's, teweegebracht door spoorvoertuigen in beweging, zijn zeker te rekenen onder de meest specifieke en belangrijkste risico's die bij de NMBS worden ontmoet. Hun voorkoming is een wettelijke verplichting en iedere werknemer van de NMBS moet eraan deelnemen.

De voorkomingsprincipes die in Titel I van Deel III van het ARAD 06 werden opgenomen moeten op dit gebied met bijzondere aandacht worden toegepast. Het toepassen kan concreet uitgevoerd worden wanneer men de hiernavolgende principes volgt. De risico's die uit andere bronnen dan spoorvoertuigen in beweging ontstaan moeten door gepaste maatregelen voorkomen worden.

2. UITSCHAKELEN VAN RISICO'S

524 Het werk moet zoveel als mogelijk uitgevoerd worden wanneer er zich geen spoorverkeer kan voordoen op de werf of de werkzone.

Het verkeer zou dus moeten onderbroken worden, minstens op het spoor of de sporen waar de werkzone zich bevindt.

Niemand mag in de gevarenzone binnendringen als hij er niet voor dienstredenen toe geroepen is en zo zijn beveiliging tegen de risico's teweegebracht door spoorvoertuigen in beweging, niet verzekerd is.

3. KEUZE VAN EEN BEVEILIGINGSMETHODE

525 Wanneer activiteiten moeten ondernomen worden in een gevarenzone, zal de verantwoordelijke voor het werk een evaluatie maken van de risico's die uit dit verkeer voortvloeien en zal hij die beveiligingsmethode van de werknemers kiezen die het beste is aangepast aan de werkomstandigheden.

De toe te passen beveiligingsmethoden worden beschreven in randnummer 518 van het ARAD 06.

4. BEPERKING VAN DE RISICO'S

526 De risico's zullen beperkt worden :

4.1. door het toepassen van materiële maatregelen waaronder :

4.1.1 DE GEMATERIALISEERDE SCHEIDING TUSSEN DE WERKZONE EN DE GEVARENZONE

Deze gematerialiseerde scheiding kan bekomen worden :

- Hetzij door een uitrusting die de werknemers, het gereedschap dat zij gebruiken of het materieel verhindert om door onoplettendheid binnen te dringen in de gevarenzone; deze uitrusting kan een scheidingswand of een omheining zijn die buiten de grensomtrek van het vrije ruimteprofiel wordt geplaatst; ze moet degelijk vastgemaakt zijn aan de grond, rekening houdend met haar eigen gewicht, het mogelijke windeffect, het risico van aanrijding door wegvoertuigen (plaatsen van veiligheidsrail, ...).

Als men een dergelijke uitrusting aanbrengt, dan dient men geen aankondigingssysteem op te stellen.

- Hetzij door een uitrusting die de aandacht trekt van de werknemers op de plaats waar de begrenzing van de werkzone zich situeert.
Deze uitrusting mag een werfveiligheidsnet of een geel/zwart lint zijn dat op ongeveer 1 m hoogte wordt gespannen.

Als men zo'n uitrusting aanbrengt, dan dient men geen aankondigingssysteem op te stellen wanneer :

- de werkzone niet onmiddellijk naast de gevarenzone ligt en
- het risico om erin binnen te dringen uitgesloten is, rekening houdend met de bijzonderheden van het uit te voeren werk, en dit op gelijk welk ogenblik.

4.1.2. HET TERBESCHIKKINGSTELLEN VAN DE WERKNEMERS VAN AANGEPASTE UITWIJKPLAATSEN

Dit betekent dat :

- De uitwijkplaatsen en hun toegangen moeten goed onderhouden worden en vrij zijn van obstakels (materialen, materieel of werktuigen, kabels, ...).

Deze regel is toepasselijk op alle uitwijkplaatsen en moet strikt nageleefd worden vooral in het geval van nissen en schuilplaatsen.

- De signalisatiemiddelen van de uitwijkplaatsen en hun toegangen moeten ten allen tijden net en zichtbaar zijn.

Dit betreft :

- * de witte boorden van de nissen;
- * de afbakening van de uitwijkplaatsen waar er twijfel kan ontstaan;
- * de witte gekeperde lijn die de opeenvolgende nissen in een tunnel verbindt en waarvan de top zich in het midden tussen twee schuilplaatsen bevindt. De dalende helling van de witte lijn duidt de te volgen weg aan voor de werknemers om de dichtstbijzijnde nis te vinden aan dezelfde kant van het beschouwde spoor.

In de praktijk mag gebruikt gemaakt worden :

- * op de wanden, van witte verf of witte plastieken tegels;
  - * op de grond, van gele verf op de kasseien of betonblokken waarvan het bovenste deel zich op gelijkgronds niveau bevindt.
- De dienstwegen die niet als uitwijkplaats kunnen dienen omwille van tijdelijke of permanente obstakels (bijvoorbeeld werken), moeten aangeduid worden d.m.v. een veiligheidsteken "algemeen gevaar" (figuur 1) of door een afbakening over de volledige lengte van de werken d.m.v. paaltjes die onderling verbonden zijn door een plastieken band van geel/zwarte kleur op een hoogte van ± 1 m (figuur 2).

Figuur 1

Figuur 2

4.2. door de toepassing van organisatorische maatregelen, omvattende :

4.2.1. HET OPSTELLEN VAN EEN PLAATSELJK VEILIGHEIDSCONSIGNE

Dit plaatselijk veiligheidsconsigne wordt opgesteld wanneer de belangrijkheid of de frequentie van de uit te voeren activiteiten in de gevarenzone of plaatselijke omstandigheden dit vereisen, d.w.z. wanneer de werken worden uitgevoerd op moeilijke of gevaarlijke plaatsen (bruggen, tunnels, nabijheid van zones die gewoonlijk lawaaierig zijn of het kunnen worden, werkplaatsen, ...).

Er wordt hoofdzakelijk onderscheid gemaakt tussen :

- de plaatselijke veiligheidsconsignes die handelen over regelmatige activiteiten (schouwingen, algemeen onderhoud, aan- en losmaken van spoorvoertuigen, enz.);
- tijdelijke plaatselijke veiligheidsconsignes die verbonden zijn aan het uitvoeren van belangrijke werven. Deze consignes worden als bijlage gevoegd aan de TPO (Tijdelijke Plaatselijke Onderrichtingen) voorzien door het ARS.

De plaatselijke veiligheidsconsignes zijn onderworpen aan het visum van het lokale hoofd van dienst VGV of van een van zijn adjuncten.

4.2.2. HET VERPLICHTEN VAN DE WERKNEMERS OM DE AANGEPASTE PERSOONLIJKE BEVEILIGINGSMIDDELEN TE DRAGEN (gele kledij, veiligheidsschoenen, veiligheidshelmen, ...);

4.2.3. HET REKENING HOUDEN MET DE NOODZAKELIJKE EN VOLDOENDE ZICHTBAARHEID VAN DE SPOORVOERTUIGEN DOOR DE WERKNEMERS : inderdaad, iedere activiteit binnen de gevarenzone vereist o.a. een voldoende zichtbaarheid in alle mogelijke richtingen vanwaar de bewegingen naar de werkzone kunnen komen.

De zichtbaarheid wordt geacht voldoende te zijn wanneer het mogelijk is om duidelijk waar te nemen :

- overdag : een werknemer;
- 's nachts : hetzij het licht van een vast sein of van een tractievoertuig; hetzij het licht van een vierkleurige lantaarn,

op een afstand waarvan de waarde, afhankelijk van de maximaal toegelaten snelheid, overeenstemt met tenminste een rittijd van 8 seconden en die gegeven wordt in meters in de tabel hierna. Deze afstand van voldoende zichtbaarheid mag niet verward worden met de term "aankondigingsafstand" die in randnummer 518 werd omschreven.

Maximaal toegelaten snelheid (km/u)	Afstand van voldoende zichtbaarheid (m)
40 en minder	100
$40 < V \leq 90$	200
$90 < V \leq 120$	280
$120 < V \leq 140$	320
$140 < V \leq 160$	360
$160 < V \leq 200$	450
$200 < V \leq 230$	520
$230 < V \leq 270$	600
$270 < V \leq 300$	680

Wanneer de zichtbaarheid onvoldoende is, omwille van regen, sneeuw, mist, rook, stoom, stof of andere omstandigheden, moet men :

- hetzij de voorziene activiteiten opschorten;
- hetzij een beveiligingssysteem aanbrengen.

In dit laatste geval moeten de werknemers zich permanent buiten de gevarenzone houden van elk van de nevenliggende sporen in dienst.

4.2.4. DE VERPLICHTING VOOR DE WERKNEMERS OM TEN ALLE TIJDE TE KUNNEN HOREN, ZIEN EN GEZIEN WORDEN.

A. Horen

De werknemers moeten erop letten dat zij hun waarneming met het oor niet verminderen, bijvoorbeeld door bij grote koude kledij te dragen die de oren te sterk omsluit zodat ze de geluidssignalen niet meer horen. Het dragen van toestellen die muziek voortbrengen (walkman) tijdens het werk of tijdens het zich verplaatsen is verboden.

Nochtans kan bij werken met zeer lawaaierige machines aangepaste gehoorbescherming opgelegd worden.

B. Zien

De visuele waarneming (ofwel van de bewegingen, ofwel van de schildwacht ter plaatse of van de bedienaar van de seinpost,...) mag niet verminderd worden door het dragen van een onaangepast hoofddeksels of van een last op de schouders, vooral bij verkeer langsheen dienstwegen en spoorovergangen.

C. Gezien worden

Om door het rijdend personeel van spoorvoertuigen gemakkelijker en vanop een grotere afstand opgemerkt te worden, moeten de werknemers, die door de aard van hun werk in de gevarenzone kunnen komen, ofwel gele werkledij, ofwel kledij die gedeeltelijk geel is met lichtweerkaatsende banden dragen, zelfs bij sneeuw.

5. VORMING VAN DE WERKNEMERS

527 In overeenstemming met de randnummers 102 tot 110 van het ARAD 06, moeten de werknemers voorafgaandelijk een beroepsvorming ontvangen die aangepast is aan hun activiteiten en rekening houdt met alle risico's die tijdens die activiteiten worden ontmoet.

6. VOORLICHTING VAN DE WERKNEMERS

528 Vóór elke activiteit in de gevarenzone moet elke werknemer kennis hebben van:

- de uit te oefenen activiteit;
  - de te gebruiken werkmethoden;
  - de risico's verbonden met het spoorverkeer, met de omstandigheden waarin de activiteit wordt uitgeoefend en met de lokale omstandigheden;
  - de uitgestrektheid van de gevarenzone;
  - de uitwijkplaatsen en de mogelijke toegangen;
  - de gebruikte beveiligingsmethode;
  - de manier om de werkzone in alle veiligheid te bereiken en te verlaten bij het begin of het einde van de activiteit.
- In alle omstandigheden moeten de verkeersregels binnen de aanhorigheden van de spoorweg en op de spoorovergangen nageleefd worden die voorkomen in Titel II van het huidig deel van het ARAD 06;
- de persoon die de leiding over de ploeg voert (ploegleider of werfleider) en deze die verantwoordelijk is voor de veiligheid van het personeel (veiligheidsbediende).

Hieruit vloeit voort dat :

- deze inlichtingen moeten meegedeeld worden aan de werknemers vóór elke activiteit; het meedelen zal bij voorkeur schriftelijk gebeuren, eventueel onder vorm van een geheugensteuntje;
- in de loop van de activiteit, de werknemers ingelicht worden omtrent de evolutie van de omstandigheden binnen dewelke de activiteit wordt uitgeoefend. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer een aanpassing van een beveiligingsmethode noodzakelijk blijkt; als algemeen regel moet men dergelijke aanpassing vermijden.

De verplichting om de werknemers in te lichten over de risico's die men tegenkomt, geldt niet alleen voor de werknemers van de NMBS (randnummers 111 en 112 van het ARAD 06), maar ook voor de werknemers van externe ondernemingen die tussenkomen in de instellingen van de NMBS (randnummer 196 van het ARAD 06).

7. VERPLICHTINGEN VAN DE WERKNEMERS

529 De verplichtingen van de werknemers komen voor onder randnummer 186 van het ARAD 06. Het komt iedere werknemer toe om onmiddellijk zijn chef in te lichten omtrent iedere gevaarlijke arbeidssituatie.

Aldus :

- moeten de werknemers, bij het voorbijrijden van een beweging, het konvooi in het oog houden teneinde er zich van te vergewissen dat geen enkel loshangend voorwerp hen kan raken;
- moet elke werknemer die vaststelt dat de veiligheid niet meer verzekerd is ingevolge het ingebreke blijven van de veiligheidsbediende of van een schildwacht, van een onvoldoende zichtbaarheid of van onvoldoende hoorbaarheid van het alarm, dadelijk de gevarezone ontruimen en doen ontruimen.